

NACOBZU Przyroda klasa 4

Dział 1. Poznajemy warsztat przyrodnika

- wyjaśniam znaczenie pojęcia *przyroda*
- wymieniam składniki przyrody nieożywionej niezbędne do życia
- podaję trzy przykłady wytworów działalności człowieka
- wymieniam źródła informacji o przyrodzie
- omawiam najważniejsze zasady bezpieczeństwa podczas prowadzenia obserwacji i wykonywania doświadczeń
- proponuję przyrządy, które należy przygotować do prowadzenia obserwacji w terenie
- określę charakterystyczne cechy obserwowanych obiektów
- podaję nazwy głównych kierunków geograficznych
- przyporządkowuję skróty do nazw głównych kierunków geograficznych
- określę warunki korzystania z kompasu
- posługując się instrukcją, wyznaczam główne kierunki geograficzne za pomocą gnomonu

Dział 2. Poznajemy pogodę i inne zjawiska przyrodnicze

- wymieniam stany skupienia, w jakich występują substancje
- podaję przykłady wykorzystania właściwości ciał stałych w życiu codziennym
- wyjaśniam zasadę działania termometru, prawidłowo zapisuję temperatury
- przeprowadzam, zgodnie z instrukcją, doświadczenia wykazujące:
 - wpływ temperatury otoczenia na parowanie wody
 - obecność pary wodnej w powietrzu
- wyjaśniam, na czym polega parowanie i skraplanie wody
- wyjaśniam pojęcia: *pogoda, upał, przymrozek, mróz*
- podaję nazwy osadów atmosferycznych
- omawiam sposób pomiaru ilości opadów
- podaję jednostki, w których wyraża się składniki pogody
- na podstawie instrukcji buduję deszczomierz
- prowadzę tygodniowy kalendarz pogody na podstawie obserwacji wybranych składników pogody
- określę aktualny stopień zachmurzenia nieba na podstawie obserwacji
- opisuję tęczę
- omawiam pozorną wędrówkę Słońca nad widnokretem
- omawiam zmiany temperatury powietrza w ciągu dnia
- wyjaśniam pojęcia *równonoc przesilenie*
- omawiam cechy pogody w poszczególnych porach roku

Dział 3. Poznajemy świat organizmów

- wyjaśniam pojęcia *organizm jednokomórkowy, organizm wielokomórkowy*
- podaję charakterystyczne cechy organizmów
- wymieniam czynności życiowe organizmów
- rozpoznaję na ilustracji wybrane organy / narządy organizmów
- dzielę organizmy cudzożywne ze względu na rodzaj i sposób zdobywania pokarmu
- podaję przykłady organizmów roślinożernych
- wyjaśniam, czym są zależności pokarmowe
- podaję nazwy ogniw łańcucha pokarmowego
- podaję przykłady roślin stosowanych jako przyprawy do potraw
- wyjaśniam, dlaczego decyzja o hodowli zwierzęcia powinna być dokładnie przemyślana
- omawiam zasady opieki nad zwierzętami
- podaję przykłady dzikich zwierząt żyjących w mieście

- wykonuję zielnik

Dział 4. Odkrywamy tajemnice ciała człowieka

- wymieniam składniki pokarmowe
- przyporządkowuję podane pokarmy do wskazanej grupy pokarmowej
- wymieniam narządy budujące przewód pokarmowy
- omawiam rolę układu pokarmowego , podaję zasady higieny tego układu
- omawiam rolę serca i naczyń krwionośnych , na schemacie pokazuję poszczególne rodzaje naczyń krwionośnych
- wymieniam narządy budujące drogi oddechowe
- wyjaśniam, co dzieje się z powietrzem podczas wędrowki przez drogi oddechowe
- określam rolę układu oddechowego
- opisuję zmiany w wyglądzie części piersiowej tułowia podczas wdechu i wydechu
- wymieniam elementy układu ruchu
- omawiam budowę szkieletu i jego funkcje
- wymieniam zasady higieny układu ruchu
- omawiam rolę poszczególnych narządów zmysłów
- wymieniam zasady higieny oczu i uszu
- wymieniam narządy tworzące żeński i męski układ rozrodczy
- określam rolę układu rozrodczego ,omawiam zasady higieny
- wskazuję na planszy miejsce rozwoju nowego organizmu
- wymieniam zmiany fizyczne zachodzące w okresie dojrzewania u dziewcząt i chłopców
- omawiam zasady higieny, których należy przestrzegać w okresie dojrzewania

Dział 5. Odkrywamy tajemnice zdrowia

- podaję zasady prawidłowego odżywiania
- wyjaśniam, dlaczego należy dbać o higienę ciała, podaję przykłady właściwych zachowań
- podaję przykłady wypoczynku czynnego i biernego
- wymieniam przyczyny chorób zakaźnych
- wymieniam nazwy chorób przenoszonych drogą oddechową
- omawiam objawy wybranej choroby przenoszonej drogą oddechową
- omawiam przyczyny zatruc
- określam zachowania zwierzęcia, które mogą świadczyć o tym, że jest ono chore na wściekliznę
- określam zasady postępowania w czasie burzy, w domu lub poza nim
- rozpoznaję owady, które mogą być groźne
- podaję przykłady trujących roślin hodowanych w domu
- odczytuję symbole na opakowaniach informujące o zagrożeniach
- omawiam sposób postępowania przy otarciach i skaleczeniach
- podaję przykłady substancji, które mogą uzależniać
- podaję przykłady skutków działania alkoholu na organizm
- podaję przykłady sytuacji, w których należy zachować się asertywnie

Dział 6. Poznajemy krajobraz najbliższej okolicy

- wyjaśniam, jak powstaje plan i rysuję plan dowolnego przedmiotu w skali 1 : 10
- wyjaśniam pojęcia *mapa* i *legenda*
- określam przeznaczenie planu miasta i mapy turystycznej
- rozpoznaję obiekty przedstawione na planie lub mapie za pomocą znaków kartograficznych
- określam położenie innych obiektów na mapie w stosunku do podanego obiektu –
- wyjaśniam, jak zorientować plan lub mapę za pomocą kompasu
- wymieniam rodzaje krajobrazów (naturalny, kulturowy)
- wyjaśniam pojęcie: *krajobraz kulturowy*

- wskazuję w krajobrazie najbliższej okolicy składniki, które są wytworami człowieka
- wskazuję formy terenu w krajobrazie najbliższej okolicy
- podaję nazwy grup skał , przykłady skał litych, zwięzłych i luźnych
- podaję przykłady wód słodkich
- wskazuję różnice między oceanem a morzem
- wymieniam różnice między jeziorem a stawem
- wymieniam, podając przykłady, od czego pochodzą nazwy miejscowości
- podaję przykłady zmian w krajobrazach kulturowych
- wyjaśniam, co to są parki narodowe
- podaję przykłady obiektów, które są pomnikami przyrody
- omawiam sposób zachowania się na obszarach chronionych

Dział 7. Odkrywamy tajemnice życia w wodzie i na łądzie

- omawiam, popierając przykładami, przystosowania zwierząt do życia w wodzie
- wyjaśniam, dzięki czemu zwierzęta wodne mogą przetrwać zimę
- podaję przykłady organizmów żyjących w górnym, środkowym i dolnym biegu rzeki
- omawiam warunki panujące w górnym biegu rzeki
- podaję nazwy stref życia w jeziorze
- wymieniam grupy roślin żyjących w strefie przybrzeżnej
- rozpoznaję na ilustracjach pospolite rośliny wodne
- omawiam przystosowania roślin do niskiej lub wysokiej temperatury
- podaję nazwy warstw lasu
- omawiam zasady zachowania się w lesie
- rozpoznaję pospolite organizmy żyjące w poszczególnych warstwach lasu
- rozpoznaję pospolite grzyby jadalne
- porównuję wygląd igieł sosny i świerka
- wymieniam cechy ułatwiające rozpoznawanie drzew liściastych i iglastych
- wymieniam cechy łąki
- wymieniam zwierzęta mieszkające na łące i żerujące na niej
- przedstawiam w formie łańcucha pokarmowego proste zależności pokarmowe między organizmami żyjącymi na łące
- omawiam sposoby wykorzystywania roślin zbożowych
- rozpoznaję nasiona zbóż
- wyjaśniam, które rośliny nazywamy chwastami
- uzupełniam brakujące ogniwa w łańcuchach pokarmowych organizmów żyjących na polu